

Magyarként Ausztriában

(Érvek és tények)

Mivel a legutóbbi (1991. évi) osztrák népszámlálás adatai szerint is a Bécsben és vonzáskörében élő 18.959 személy az ausztriai magyaroknak összevéve 56,69 %-át alkotja (az összlétszám egész Ausztriában a környezetben beszélt nyelv alapján bel- és külföldiekkel együttesen 33.459), nem nagy túlzás, amennyiben az említett legnagyobb tömböt bizonyos értelemben nemcsak létszámbelileg, hanem a tapasztalható tevékenység szempontjából is az ausztriai magyarokra nézve mérvadónak tekintjük, nyilvánítjuk. Bécs mindamellet Ausztria valamennyi nagyobb városa közül a helyszíni vonatkozásában is a legjelentősebb szerepet játszotta, ill. játssza az itteni magyarok életében. Éppen ezért nem térünk mellékvágányra, amennyiben alábbi fejtegetéseinket elsősorban Bécshez kötjük. Ezen tényállás alátámasztására álljon itt az ausztriai magyarok területi tagozódása a II. világháború utáni időszakban: 1951-ben még 47%-uk Burgenlandban élt. A Vörös Hadsereg által megszállt Alsó-Ausztriát leszámítva 41%-uk az angol, amerikai, ill. francia övezetben élte barakk-életét, míg Bécsre éppen az említett okokból (négy nagyhatalmi megszállás) csupán 9,3%-uk esett. Az osztrák államszerződést (1955) követően egyre többen költöztek Bécsbe, amihez hozzájárult az is, hogy az 56-os menekültek nagyobbik részét Bécsben átmenetileg a Vörös Hadsereg által kiűrtett monarchiabeli laktanyákban helyezték el. Ennek következtében 1981-re már 50,86%-ot ért el a bécsi magyarok aránya. Hasonló irányzatot mutatott az Alsó-Ausztriában letelepülők aránya is, ami szintén az 56-osok elhelyezésével van összefüggésben; az 1951. évi 2,6%-ról átmeneti visszaesés (1981) után 1991-re 16,29%-ra emelkedtek, ami végeredményben a bécsi csoportosulás felerősödését jelenti. Azt is szükséges megjegyezni, hogy a magyarok Oberwart/Felsőőr és Oberpullendorf/ Felsőpulya súlyponttal Burgenlandon kívül Bécs mellett főként a tartományi székhelyeken (Graz, Linz, Salzburg, Innsbruck) és közvetlen környékükön összpontosulnak. Ugyanakkor a burgenlandi magyarok aránya fokozatos csökkenést mutat; (1991-re 6.763 személlyel az összlétszámnak már csak 20,11%-át érték el.)

Bécs fekvését és jelentőségét tekintve szemléltető két magyar vándor idézése, még akkor is, ha különböző időben és irányban haladtak. Az egyik a legnagyobb magyar – aki éppenséggel nem csupán élete alkonyát töltötte az akkor még kül- vagy elővárosnak számító Döblingben, hanem Bécsben is született és nevelkedett – 1819. június 26-án (természetesen németül) ezt jegyezte fel Naplójában: „... június 25-én Bécsből Nagycenkre gyalogoltam; e távolságot 11 német mérföldre becsülöm (ténylegesen kerekén 80 km). Amit e loholással nyertem: két elfáradt lábszár és megörnyedt keresztcsont – valamint a szilárd elhatározás, hogy vándorló mesterlegényeknek, kiknek egyébként soha semmit nem adtam, sőt ridegen bántam velük, olykor-olykor sörre és borra néhány garast juttatok. Mily jól esik is, ha az ember alaposan elfáradt, inni!” A másik vándor, Kassák Lajos az I. világháború előtti években vágott neki a világnak Bécs irányába. Egy ember élete c. önéletrajzi művében így ír erről: *Tagadhatatlanul benne voltunk a csavargásban. Kis ennivalós csomaggal az üres ország-*

úton meneteltünk Bécs felé. Csendőrrrel vagy más hatósági emberrel nem találkoztunk. Jó kedvünk volt, romantikus vándornótákat énekeltünk, s észre sem vettük, hogy átkerültünk a magyar határon.”

Ha mármost ilyen – mondhatnánk – történelmi léptekkel megközelítettük Bécset, utalnunk kell a kezdetekre, már csak azért is, mivel Bécs első említése közvetlenül a magyarokhoz kötődik: a Salzburgi Évkönyvekben a 881. esztendőhöz jegyezték fel: *Primum bellum cum Vngaris ad Weniam*. Tehát akkor, amikor ausztriai, bécsi magyarokról esik szó, nem szabad megrekednünk a mánál, hanem ebben a nagy ívben kell tekintenünk ezt a szokatlannak tűnő kettősséget: Bécset és a magyarokat. A honfoglalás utáni időszakokkal kapcsolatosan legyen szabad azt is rögzíteni, hogy Szt. István haláláig (1038) a mai Alsó-Ausztria területe a Bécsi-erdő vonaláig magyar fennhatóság alatt állt; egyesek szerint a mai III. kerületben valahol a Rennweg táján magyar földvár is létezett. A továbbiakban nem szabad szem elől téveszteni azt a folytonosságot, ami a jelenig vezet: az 1365-ben alapított bécsi egyetemen tanuló és tanító diákok, ill. professzorok olyan nagy létszámot alkottak (1377-1630 között 5.378 magyarországi tanulót mutatnak ki az egyetem anyakönyvei), hogy – igaz, más szomszédnépek fiaival közösen – külön nemzetként, *natio hungarica* – tartották nyilván őket. Új fejezet kezdődött az itteni magyarok életében Moháccsal, pontosabban Buda törökök általi elfoglalásával (1541), amikortól Bécs egyben a magyar király rezidenciája is lett központi hivatalokkal, köztük a magyar (1691 után erdélyi is) Udvari Kancelláriával. A hivatalt vállaló nemesek egész sora rendezte be Bécsben palotáit, ahol udvartársuk volt szolgálkkal és szolgálókkal. A XVII. század utolsó negyedéből olyan méretű bevándorlásról van tudomásunk, hogy két külön magyar céh is alakult. Folytathatnánk a felsorolást (1742 körül 1.749 polgári foglalkozást űző személyből 100, azaz 6,76% volt magyar), de érzük be ehelyütt történelmi jelentősége miatt az 1760-ban Mária Terézia által létesített magyar testőrgárda beiktatásával, és zárjuk a történelmi visszaillesztést az 1910-es népszámlálással, amely Alsó-Ausztria területén – a hozzá tartozó császárvárossal 215.390 olyan személyt mutatott ki, akik közül 10.399 moldvai csángó volt. A közelebbi felbontásból megtudható, hogy 195.844 magyarországi illetőségű személyből 139.300-an (71,13%) éltek Bécsben. A kortárs statisztikus aggodalmának adott kifejezést amiatt, hogy egyharmaduk már több mint tíz éve tartózkodott itt, ezért félőnek tartotta, hogy végleg itt maradnak, és ennek következtében elvesznek a magyarság számára. Egy 1842-ben megjelent leírás szerint a magyarok – más népektől eltérően – nem szívesen hagyták el hazájukat. Egyedül Bécs képezett kivételt, ahol azidő tájt mintegy 15.000 fős magyar kolóniát tartottak számon.

Nem történelmi jogokkal való kérkedésből, hanem azon egyszerű oknál fogva kellett minderre kitérni, hogy világossá váljon, Bécs a magyarok számára nem számított a szó szoros értelmében külföldnek. Itteni évszázados folyamatos jelenlétük nemcsak bizonyítékként szolgált az elmúlt évek küzdelmében, amikor a népcsoportkénti elismerés mint legfőbb cél került előtérbe, hanem azért is fontos erről tudni, mert az időközben beállott idegenség érzetének, görcsének feloldása az itteni magyar múlt kidomborításával és tudatosításával nagyban erősíti az érintettek ausztriai magyar kötődését. Ez pedig azért nélkülözhetetlen, mert enélkül – elsősorban lélektani okokból – a legtöbben úgy látnák, és ahogyan ez az elmúlt évtizedek folyamán az *Extra Hungariam* értelmében gyakorlat volt, hogy Magyarországon kívül a magyar (közöségi) életnek nincs létjogosultsága.

A napjainkra egyre természetesebbé váló kettős kötődés – egy 1994-es megkérdezésre a válaszolók 57%-a *ausztriai magyarnak* vallotta magát – tudatának hiánya a

végletekben való tájékozódás gyakorlatát tartotta felszínen, vagyis a Bécsben, Ausztriában letelepülő magyarországi bevándorlók vagy teljesen elszigetelten éltek az osztrák társadalomban, vagy pedig, miután lak- és munkahelyük egyre inkább ide kötötte őket, felvették az osztrák állampolgárságot, ez pedig – felfogásuk szerint – nem csupán a magyar állam kötelékéből való elbocsátással volt egyenlő, hanem egyenesen feltételezte a magyarság feladását, mivel a korabeli gyakorlat és felfogás értelmében nemzetiség fogalmát vagy másként a magyarsághoz tartozást teljes mértékben azonosították az állampolgársággal. Trianon tragédiájának kellett bekövetkeznie ahhoz, hogy többek között Szerb Antal megfogalmazásában rádöbbenjünk, „magyarnak lenni nem állampolgárságot jelent”.

Ezen szempontok megértéséhez emlékeztetni kell arra, hogy 1918 után a magyar állampolgárok számára Ausztria ténylegesen külfölddé vált, 1945-től, pontosabban 1948-tól pedig két világ választóvonalaként a két ország egymás előtt ellenséges területek számított. A II. világháború végével Ausztriába tóduló menekültáradat (1947. decemberében 601.317 menekült tartózkodott Ausztriában, mely az ország összlakossága közel egytizedének felelt meg) több hullámban hömpölygött végig a köztársaság területén, mégis feltűnő, de egyben érthető is, hogy a legtöbben Ausztriának a nem szovjetek által megszállt tartományaiban kerestek és találtak menedéket. A nagyságrend tekintetében nem árt tudni, hogy a kommunista rendszer összeomlásáig több, mint kétmillió ember számára Ausztria jelentette menekülése első állomását.

A magyar menekültek létszámának alakulását az említett arányokban, ill. nagyságrendben kell szemlélnünk. 1948. január 1-én 29.944 magyar állampolgárságú menekültet regisztráltak, ezzel szemben addig az időpontig 98.961 magyar illetékességű személyről vehetünk tudomást. A különbség – 69.017 személy – a hazatérésekből, ill. kivándorlásokból adódott. A kommunista hatalomátvétel következtében újabb, igaz, jóval kisebb menekülthullám érkezett. A 2.957 vissza-, ill. továbbvándorló ellenére a magyar menekültek létszáma 1949. december 31-ig 30.658-ra emelkedett, vagyis legfeljebb 3.600-4.000 személlyel lehet számolni, ami az aknamezőkkel ékesített vasfüggöny természetéből magyarázható. Ausztria politikai (négyhatalmi megszállás) és gazdasági helyzete nem nagy kilátásokkal kecsegtetett, ezért érthető, hogy az újabb és újabb szerencsés határátkelés ellenére 1956. július 1-én már csak 9.841 menekült magyar tartózkodott Ausztriában, végeredményben mind az ún. 45-ös, mind pedig a 48/49-es menekülthullám kétharmada nem itt állapodott meg, hanem kivándorlóként elhagyta az országot.

Az 1956-os magyar forradalom leverését követő menekülthullám több, mint 210.000 embert sodort magával, közülük 1958. április 30-ig 180.288-an közvetlen Ausztriába menekültek (mintegy 34.000-en Jugoszlávián keresztül jutottak Nyugatra). Az 56-osok közül egy 1957. február 1-i megkérdezés alapján 86,4 százalékuk nyilvánította ki továbbvándorlási szándékát. Ennek eredményeként 1959. június 30-án csupán 11.471 ún. újmenekült maradt Ausztriában, az összlétszám 6,23 százaléka.

Ha összeadjuk az említett három menekülthullám létszámát, ide számítva a szomszédos országok magyar nemzetiségű menekültjeit is, legalább 300-350.000-es végösszeget kapunk, ami a rendszerváltozásig további nagyobb számú be-, ill. továbbvándorlóval egészíthető ki, ugyanis a hatvanas évek közepétől a nyolcvanas évek végéig sok tízezer magyar hagyta el szülőföldjét Ausztria irányába, közülük utolsó hullámként a romániai-erdélyi magyarokat kell kiemelnünk. Bárhova vándoroltak is tovább, ez a szám a hazatérők levonásával is legalább két nagyváros lakosságát tenné ki.

Mit jelent ez? Az egyik oldalon nagy méretű veszteség, különösen abban a tekintetben, hogy az illető személyek jóval nagyobbik része végleg távozott. Ilyen körülmények között nagyon is életbevágó kérdéssé vált a másik oldalon, hogyan lehet ilyen nagy létszámú tömegeket levenni a veszteségek listájáról. Másként fogalmazva, milyen módon lehet őket megtartani a magyarság számára. Ezen a szinten válik érthetővé a szervezett keretek megteremtése, szerves közösségi élet kialakítása. A szétszóródásban ugyanis tényleges veszteségnek számít minden olyan egyén, aki új környezetében nem keresi vagy találja meg a kapcsolatot a magyar egyesületekkel. Tudvalevőleg a nyelvterületen kívül egyedül a szervezetekben tömörülő csoportok jelentik a közösségi életet, ők az illető nemzetiségek letéteményesei, hordozói. Nagyon találó ebben az összefüggésben a bécsi cseh Josef Karasek megállapítása 1895-ből: *Az egyesületek tulajdonképpen jelentősége úgy fogható fel, hogy számunkra ők szinte azt jelentik, mint más emberek és népek számára a község és állam. Mindaz, amit nemzetiségi szempontból eddig elértünk, az egyesületekre vezethető vissza.* (1900-ban 102.974 csehet mutatott ki a népszámlálás Bécsben.)

Ebből következik a kettős kötődés kialakulása, ill. kialakítása, amely hosszú integrációs folyamatot tételez fel, és a környezet tudatformáló hatása mellett elsősorban célkitűzésként, programként fogalmazódott meg olyan értelemben, hogy az 1980. február 9-én alakult Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége alapszabályaiban kimondta a Burgenlandon kívül élő, osztrák honosságú, magyar nemzetiségű személyeknek népcsoportkénti elismertetését, ugyanis a teljes beolvadás veszélye közepette egyedül ez az út jelentett esélyt a fennmaradásra. Ehhez a jogi alapot mindenekelőtt az 1976. évi osztrák nemzetiségi vagy népcsoport törvény szolgáltatta, habár már a hetvenes évek elején volt olyan kezdeményezés, amely a jövőt illetően felvetette, menekültekből, emigránsokból váljunk magyar nemzetiségű osztrákokká. Az általános elbizonytalanodásban, amikor a legtöbben ösztönösen éltek mindennapi életüket, nem volt egyszerű – különösen a Magyar Népköztársaság árnyékában – olyan utat választani, ami egyrészt elvhűséget jelentett 1956 szelleméhez, másrészt sokak számára újszerűségével szokatlan volt, mindamellett nem eredményezett azonnali megoldást. Ténylegesen a szocialista rendszer összeomlásának kellett bekövetkezni ahhoz, hogy elháruljanak a legsúlyosabb (kül)politikai fenntartások. Az osztrák kormány 1992. június 30-án olyan értelemben mondta ki a Bécs és környékén élő osztrák állampolgárságú magyarok népcsoportkénti elismerését, hogy az addig a burgenlandi magyarokra szorító Magyar Nemzetiségi vagy Népcsoport Tanács tagjainak számát nyolcra tizenhatra emelte fel. Ezáltal nem új népcsoport jött létre, hanem a bécsiek és Bécs környékiek a magyar népcsoport részét képezve kapták meg a törvényes elismerést.

A népcsoportkénti elismeréssel történelmi fordulat állt be, amit az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége indulásakor alapszabályaiban egyik fő céljaként jelölt meg. Azok, akik a hetvenes évek végén egy, az egyesületeket összefogó csúcsszervezet létrehozásában látták az általános felmorzsolódás megakadályozását, teljes meggyőződéssel azt vallották és vallják ma is, hogy a magyarok ausztriai jövőjének biztosítása érdekében egyetlen lehetőség kínálkozik: a nemzeti kisebbségkénti, népcsoportkénti törvényes elismerés. Az ezen főcél elérését megelőző 13 év sokoldalú küzdelemben telt el, mely megérdemli a rövid mérlegelést.

Köszönet és hála illeti azokat a felelős osztrák politikusokat és szakértőket, akik a Központi Szövetség szívós munkája hatására felkarolták és keresztülvitték a népcsoportkénti elismerést. Ugyanakkor nagyon egyoldalú lenne a mérlegelés, ha nem

vennék figyelembe, honnan indultunk el és milyen utat tettünk meg. Az osztrák hivatalos szerveknek pl. a Bécsben élő magyarok jelenéről és múltjáról alig volt tudomásuk. Ahhoz, hogy sikerült őket meggyőzni a kitűzött cél igazáról, nem csupán kapcsolatra, folyamatos tárgyalásokra, beadványok halmazára volt szükség, hanem ezek alátámasztására fel kellett tární és összegyűjteni mindazon adatokat és tényeket, amik a magyarok bécsi múltját, az osztrák fővároshoz való szerves kapcsolódását bizonyítják.

Amíg ez a törekvés osztrák oldalról nagyrészt megértésre talált, magyar részről az értetlenségtől az ellenséges elutasításig a meghasonlás széles skáláján olvasható le mindaz, ami emberi és politikai éretlenség, rosszindulat, kormány szintű szembefordulás a kommunista uralom éveiben, tehetetlen tapogatózás az előző két magyar kormány részéről. Nem túlzás azt állítani, hogy az elért siker a szinte minden oldalról jövő gátlások és akadályok közepette elsősorban a kevesek céltudatos és következetes magatartásának köszönhető. Nem utolsósorban természetesen annak, amit megbízhatóságnak, politikai erkölcsnek nevezhetünk. A Központi Szövetség mindig tényekkel érvelt, kitűzött célját nem meglepő fordulatokkal és fondorlatokkal igyekezett elérni, hanem a tények és nehézségek őszinte feltárásával. A tevékenységéről benyújtott évi jelentések ugyancsak a valóságos tényállást, a ténylegesen elvégzett munkát tükrözték. A Központi Szövetség vezetősége szigorúan őrizkedett mindenfajta túlzástól, éppen ezért nem szépített, nem csúsztatott, de nem is dramatizált, főként pedig kerülte a szélsőséges hangnemet, az érzelmekből táplálkozó hangulatkeltést. Csakis ilyen hozzáállással sikerült bizalmat kelteni, aminek egyik meghatározó jelét adta 1991. őszén egyik illetékes személyiség, megköszönve a Központi Szövetséggel való együttműködést, mert – mint mondta – megbízható partnernek bizonyult, s vele jó és érdemes együttműködni.

Lássuk ezek után, miben rejlik a történelmi fordulat, mit jelent az ausztriai magyarok számára a népcsoportkénti besorolás?

Az új helyzet jogi, politikai, kulturális és nem utolsósorban lelki kereteket teremtett, és biztosítékot nyújt abból a szempontból, hogy a törvényesség keretein belül állhatnak fel és működhetnek az egyesületek. A magyar népcsoporthoz tartozó személyek pedig magyarokként az osztrák társadalom egyenrangú tagjaiként élhetnek Ausztriában, a magyar nyelv és kultúra ápolásában senki nem akadályozza őket, hanem éppenséggel ehhez még anyagi támogatásban is részesülnek.

A törvény által biztosított lehetőségek minden osztrák honosságú magyart érintenek, a jogok viszont – és erre nem árt külön nyomatékkal utalni – nem egyénileg, hanem kizárólag közösségileg gyakorolhatók. Azaz nem elégséges, ha valaki magán-személyként magyarnak tekinti magát, netán szoros kapcsolatokat tart fenn Magyarországra felé, sokkal inkább szükségszerű követelmény az itteni ausztriai felzárkózás, a meglévő egyesületekhez való csatlakozás, szerepvállalás.

A magyarországi változások után sokan úgy látják, a magyarság vállalásának csak akkor van létjogosultsága, ha az egyes-egyedül Magyarországra összpontosul. Az érdeklődés, az esetleges ottani szerepvállalás, politikai mozgalmak támogatása számukra elsődleges feladat. Hogy ez milyen bonyadalmakkal, nem egy esetben keserű csalódással jár, éppen azok tudják megmondani, akik könnyelműen elvetették a sulykot, és mit sem törődve az adottságokkal és elvárásokkal, azt gondolták, hogy hosszú évek, évtizedek után tékozló fiúkként fogadják vissza őket Magyarországon. Nagyon is ismert az az érvelés: az új Magyarország felépítése és vezetése mindenekelőtt azok feladata, akik minden szellemi és politikai nyomorúságában vállalták ezt az országot,

és főként anyagi boldogulásukat tartva szem előtt, nem futottak meg. Hogy mennyire elfogadható ez az álláspont, sokat lehetne rajta vitatkozni, de mindenképpen vitatható az a magatartás, amelyik mindig a könnyebb és gyorsabb érvényesülés útját választja. Azok ugyanis, akik nem vállaltak részt történetesen ausztriai magyar életünk alakításában, mert ez nekik politikai opportunizmusból, kényelemből előnyösebbnek tűnt, most annál kevésbé formálhatnak maguknak jogot a magyarországi politikai mozgalmakba való beavatkozással.

Ákik tudatosan és önkéntesen választották hazájuknak Ausztriát, s ennek jeleként itt telepedtek le, felvették az osztrák állampolgárságot, akár akarják, akár nem, elsősorban Ausztriához tartoznak. Mindamellet az idősebbek örökös elvagyódásától, ábrándozásától eltérően a fiatalok itt születtek, itt nőnek fel, egész életükkel Ausztriához kötődnek. Őket ebben az ausztriai valóságban kell magyarrá nevelni és megtartani magyarnak. Nem csupán elidegenítjük őket azzal, ha a szellemi, kulturális értelemben vett hovatarozás helyett elvárjuk tőlük, hogy szülőföldjüknek tekintsék Magyarországot. A magyarság vállalása kisebbségben mindenekelőtt lelkiületet, gondolati és érzelmi kötődést, meggyőződést jelent, ami nem egy vonatkozásban független a földrajzi értelemben vett haza fogalmától. Ahogyan nincs és nem is lehet honvagyunk a magyarok őshazája után, ugyanúgy ki kell művelnünk magunkban a „mi hazánk” fogalmát. Mint ahogy Árpád magyarjai sem Eteleköz visszafoglalásában, hanem a Kárpát-medencében történt honfoglalásban látták történelmi feladatukat, ugyanúgy a jelenkor magyarjainak is ott kell elvégezniük a honfoglalást, ott kell magyarként „hazát”, otthont teremteniük, ahol saját elhatározásukból letelepedtek, vagy akár kényszerűségből élnek.

Az adott körülmények között Ausztriában ugyanakkor senki sem kényszerül nemzetisége, nyelve feladására, tehát a magyarországi egyoldalú orientációval egyetemben megalkuvást, a magyarság feladását jelenti a beolvadás mind abból a szempontból, hogy a szülők nem gondoskodnak gyermekeik magyar neveléséről, mind pedig abból, hogy nem vállalnak közösséget más magyarokkal, nem hajlandók részt venni az egyesületi életben. A szétszóródásban egyedüli haza a közösség, a magyar egyesületi élet. Mindezen túl az ausztriai, főként bécsi és grazi magyarok abban az előnyös helyzetben vannak, hogy sem földrajzilag, sem történelmileg nem élnek idegenben. Csupán rá kell döbbsenniük és meríteniük kell a helyi gazdag múltból, hiszen a megszerzett jogi elismerés is mindenekelőtt a földrajzi és történelmi értelemben vett idetartozásra épül. Éppen ezért nem tekinthetők a népcsoport tagjainak a menekültek és a vendégmunkások. A jövevényeknek először be kell épülniük a meglévő magyar egyesületi életbe, majd gyökeret kell eresztetniük az osztrák társadalomban ahhoz, hogy tudatukban és érzelmileg is felismerjék, hogy Ausztriában itthon vannak. Évtizedek múltán el kell tűnniük a választófalaknak; a jövő szempontjából nem lehet mérvadó, ki, mikor, milyen körülmények között lett vagy vált ausztriai magyarrá, hanem egyedül a magyarságnak Ausztriához kötődő megvallása és vállalása a fontos.

A kétkedők számára azt is meg kell fogalmazni, hogy ausztriai magyar jövőnk szempontjából ez az egyedül járható út, ami természetesen semmi esetre sem jelenthet elszigetelődést, elzárkózást. Lelkiületünkben, tudatunkban a magyar nép részét képezve úgy kell élnünk és cselekednünk, hogy fennmaradásunk nem öncél, hanem feladat, szerepvállalás az egyetemes magyarságért, közvetítő szerep nyelvek és kultúrák között. Ez helyzetünkben pontosabban magyarok és osztrákok között. Ez a kétoldalú kötődés ésszerűen hasznosítható további kapcsolatokkal, jelesen és népcsoportok közösségeivel, tagjaival interetnikus alapokon.

Különösen az utóbbi tekintetben európai feladat is ez egyben, hiszen jövőt formáló magyarságkép elképzelhetetlen európaiság nélkül. Ezt idejekorán felismerték azok az 56-os fiatalok, akik 1967-ben osztrák barátaikkal *integratio* névvel kétnyelvű „európai kulturális folyóirat” kiadásába kezdtek, majd 1972 januárjában 1956 legfennköltebb üzenetét: *Európáért halunk meg!* jelszavukká téve így összegezték alapállásukat: „Magyarságunk záloga európai szellemiség; ha ennek kialakításán dolgozunk, elsősorban önmagunknak teszünk vele szolgálatot.” A népcsoportkénti elismertetés célként való kitűzése valójában nem jelent, kivívása nem jelenthet beszűkülést, nemzetiségi bezárkózást, sokkal inkább nyitottságot és minél teljesebb mértékű felzárkózást közös szellemi anyánkhoz, Európához, mely magyarságunkban nem elnyomorít, hanem megneemesít mindnyájunkat. Mai jelszavunk így hangozhat: **Európáért élünk!**

Kiegészítésül szolgáljon egy rövid tájékoztatás a Központi Szövetség összetételéről és eddigi jelzésértékű munkájáról:

Alakulásakor (1980) 20 tagegyesületet számlált, számuk átmenetileg 22-re emelkedett, majd megszűnés következtében 15 (16)-ra esett vissza, jelenleg is az ausztriai magyar egyesületeknek mintegy kétharmada tartozik hozzá.

A tárgyalt népcsoportkénti elismerés kezdeményezése és kiharcolása (1980-1992).

Az 1980 márciusa óta a kéthavonként megjelenő Bécsi Napló kiadása.

1982-ben és 1986-ban dokumentációs kiállítás: „A magyarok múltja és jelene Bécsben”, „30. év Ausztriában” az 1956-os magyar forradalom 30. évfordulója alkalmából.

1984-ben emléktábla felállítás a „bécsi magyar” Sambucus-Zsámboki Jánosnak.

1984 óta Sodalitas címmel könyvkiadás.

1984-től ausztriai magyar találkozó szervezése. 1991-ben emlékünnepegy és tudományos tanácskozás Széchenyi István születésének 200. évfordulója alkalmából.

1985-től a három nyelvű (magyar – német – horvát) Őrség naptár megjelentetése.

1987-tel kezdődően magyar származású képzőművészek alkotásainak bemutatása.

1988 őszén az ún. Bécsi Magyar Iskola beindítása, ahol (1989 szeptemberétől az Urániában) tanköteles gyermekek kéthetenként részesülnek magyar nyelvű oktatásban.

1988 óta évenként három alkalommal megjelenik a Bécsi Magyar Egyesületek Műsorismertetője.

1990 óta kétévenkénti tanácskozás a kisebbségi és szórványmagyarok sorskérdéseiről: Útkeresés a jövőbe, Kufstein; Kisebbségnek lenni nem sors, hanem feladat, Eisenstadt/Kismarton; A szórványmagyarság szervezettsége és kapcsolatrendszere, Innsbruck; Tudat és történelem, Oberpullendorf/ Felsőpulya; 1848-49: örökség és emlékezet, Oberpullendorf/Felsőpulya.

1995 óta magyar színelőadások kisebbségi magyar együttesek felléptetésével.

1995. október 6-án emlékhangverseny Bartók Béla halálának 50. évfordulója alkalmából.

1996-ban megemlékezés a honfoglalás 1100. és Ausztria fennállásának 1000. évfordulója alkalmából. A burgenlandi magyarokkal együtt közös ünnepély Oberpullendorf/Felsőpulyán és Oberwart/Felsőőrött.

Az 1956-os forradalom kitörésének 40. évfordulóján Mosonmagyaróvárott és Andau/Mosontarcsán ünnepi előadás, koszorúzás, ill. kopjafaállítás a már meglévő 1956-os emlékműnél Andau/Mosontarcsa határában.

November 4-én ünnepélyes keretek között emlékérem átadása nemzetközi és osztrák segélyszervek képviselőinek az 1956-os menekültek felkarolásáért.

1997. március 15-én a bécsi magyarok Bessenyei György testőríró mellszobrának (Bécs első közterületi magyar /vonatkozású/ emlékművének) felavatásával egybekötött március 15-i ünnepsége.

1997. május 22-én a Schubert centenáriumi alkalmából Schubert-Liszt-est a Theresianum dísztermében.
1997. szeptember 19-én Tamási Áron születésének 100. és Kodály Zoltán halálának 30. évfordulója alkalmából emlékest Oberpullendorf/Felsőpulyán az ottani magyar csoporttal együtt.
1997. szeptember 20-án a bécsi Akzent színházban ünnepi ülés és Tamási Áron-színélőadás rendezése az Erdélyi Magyarok Ausztriai Egyesületével karöltve.
1997. október 3-án emlékhangverseny Kodály Zoltán halálának 30. évfordulója alkalmából a Theresianum dísztermében.
1997. október 17-én László Gyula Honfoglalás c. rajzsorozatának bemutatása.
1997. november 27-én fényképkiallítás az 1956 után létesült magyar középiskolákról, német nyelvű katalógussal.
1997. december 16-án. S. Csoma János Készülő számvetés című verseskötetének bemutatása, amely a Sodalitas kiadói tevékenység keretében jelent meg.
1998. március 7-én országos magyar ifjúsági szavalóverseny Petőfi Sándor születésének 175. évfordulója alkalmából.
- Március 14-én a bécsi magyarok közös március 15.-i ünnepsége az 1848-as forradalom 150. évf. alkalmából.
- Március 15-én Pozsonyban közös koszorúzás a pozsonyi magyarokkal a ligetfalusi Petőfi-szobornál.
1998. április 25-én a Felsőöri Kétnyelvű Gimnázium gyermek- és ifjúsági színélőadása Bécsben.
- Külön említést érdemel, hogy 1998-ban a Bécsi Magyar Iskola tízéves fennállását ünnepli. 1997 szeptembertől immár négy csoporttal indult, és kiegészült egy óvodás csoporttal is. Így összesen jóval százon felül van azon gyermekek száma, akik élnek a magyar nyelvű oktatás lehetőségével.